

ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς πρὸ τοῦ νεκροῦ τοῦ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥΡΛΙΝΟΥ

ΥΠΟ

ΛΕΩΝΙΔΟΥ ΒΛΑΧΟΥ

Τῆ 13 Ἰανουαρίου 1878.

Μικρὸν ἔτι στῶμεν, Πανιερώτατε Δέσποτα, καὶ ἐτέρων φωνῶν ἐγκάρδιον ὑψώσωμεν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὑπὲρ τοῦ πολιτοῦ καὶ σεβαστοῦ γέροντος, ὃν βαρυνθέντες ἤδη τὸ τελευταῖον ἠσπασίσαμεν.

Ἀθάνατος, λέγει ὁ Προφητᾶναξ, μένει ἡ δικαιοσύνη τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ δικθέντος τὴν περιουσίαν αὐτοῦ ἐπ' ἀγαθῶ τοῦ πλησίον· ἀθῖος ἡ ἀρετὴ τῆς φιλάνθρωπιᾶς καὶ τῆς ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ ἀγάπης. Καὶ ἐπὶ τῆς γῆς μὲν αὕτη τιμᾶται καὶ ἐγκωμιάζεται, ἀφετηρία γινόμενη πολλῶν ἀγαθῶν πράξεων, ἀρχὴ μακρᾶς ἀλγύσεως, ἥ; ὁ ὀφθαλμὸς δὲν δύναται νὰ εἶδῃ τὸ τέλος, ἐν οὐρανοῖς δὲ ἀμείβεται διὰ τοῦ ἀμακράντου τῆς δόξης στεφάνου. Εἰς τὸν αἰῶνα μένει ἡ ἀρετὴ τοῦ ἀνδρός, ὅστις βίον δλόκληρον διαβίει ἐν λόγοις καὶ ἔργοις, μηδαμῶς φειδόμενος πόνων καὶ μάχων καὶ εἰς αὐστηρίαν ἔτι πρὸς ἑαυτὸν ὑποβαλλόμενος οικονομίαν, ὅπως πρὸς τὸν πλησίον μόνον ἀποδῆ εὐεργετικῶς. Καὶ τοιοῦτος, ἀγαπητοί, ὁ Ἰωάννης Τουρλινός, οὗτινος τὸ μὲν σῶμα ἄπνουν νῦν πρόκειται, ἀλλὰ τῆς μακαρίας ψυχῆς αἱ φιλάνθρωποι διαθέσεις ἐκυτῶ μὲν παρεσκύεσαν μῆμεν ἀφθαρτον, τοῖς ἄλλοις δὲ κατέλιπον ὑπόδειγμα ἐπίζηλον καὶ διδασκαλικόν.

Πεποικισμένος ὁ Ἰωάννης δι' ὀξείας ἀντιλήψεως καὶ προώρων ἐπιδείξεως ἀκάθεκτον πρὸς τὰ γράμματα βροτήν, ἠξιώθη τῆς εὐνοίας καὶ προστασίας τοῦ Μεγάλου Ἀνδρός, ὃν ἡ Πρόνοια ἐξαπέστειλε πρὸς τὴν ἀναστάσαν Ἑλλάδα, ὅπως ἐπουλώσῃ τὰς βραδείας τοῦ μεγάλου αὐτῆς ἀγῶνος πληγὰς, ἀναδείξῃ δὲ αὐτὴν εὐνομούμενην καὶ ἀξίαν τῆς μεγάλης πατρικῆς κληρονομίας.

Ὁ ἀοίδιμος Κυβερνήτης ὑπολαμβάνων κρηπίδα ἀσφαλῆ τοῦ αἰετοῦ τῆς Πατρίδος μέλλοντος, τὴν ὑγίαν καὶ ἀληθῆ παιδείαν, προστάτης μὲν ἀνεδείχθη θερμῶς τῶν ἀπανταχοῦ τοῦ ἔθνους λογίων, πάσῃ δὲ θυσιᾷ ἐκαλλιέργει τοὺς νέους εὐέλπιδας τῆς ἐλευθέρου γῆς σπόρους.

Νέος παρέχων ἦδη χρησιμὰς τὰς ἐλπίδας καὶ ἐπὶ εὐρυκῆ διαπρέπων ἦν καὶ ὁ ἡμέτερος Ἰωάννης, ὃν καὶ τοῦτον ὁ Κυβερνήτης ἀποστέλλει ἰδίως ἀναλώμασιν εἰς Πατρίδαν τῆς ἰταλίας, ὅπως ἐκπαιδεύῃ ἐν τῷ περιωνώμῳ τότε τῆς πόλεως ταύτης Πανεπιστημίῳ. Ἐκεῖ ὁ φιλομαθὴς νέος πάσῃ σπουδῇ ἐπιδίδοται εἰς τὴν μελέτην τῆς νομικῆς ἐπιστήμης καὶ διὰ τῆς φιλοτιμίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐξαιρέτου φιλοπονίας ἀριστεύσας ἐπανέρχεται εἰς τὴν Πατρίδα, πεποικισμένος διὰ βιβλιότητων ἐπιστημονικῶν γνώσεων καὶ, ὅπερ κἀλλιον, ἀνεπτυγμένην ἔχων κατὰ Θεὸν τὴν ἐνάρετον αὐτοῦ ψυχὴν. Ἐκτοτε εὐρέα αὐτῷ ἠνεώχθησαν τὰ στάδια τῆς κοινωφελείας καὶ τῆς τιμῆς.

Καὶ ὡς Καθηγητῆς τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας καὶ ὡς Λειτουργὸς τῆς Θεμίδος, ὁ ἡμέτερος Τουρλινός ἀπήλασε τῆς ἀγάπης, τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἐξαιρετικῆς ἀπάντων ὑπόληψως. Ἐχων δὲ οὐ μόνον ἐπίκτητον, ἀλλὰ καὶ φυσικὴν τὴν τοῦ λόγου εὐροίαν δὲν ἔπαυεν ὁ ἀοίδιμος συμβουλεύων ἐπιμόνως πάντοτε τὸ ἀγαθόν. Καὶ πολλὰς μὲν τούτου ἔνεκα κατηγορεῖτο ὡς πολυπράγμων, ἀλλ' ἀληθῶς ἐν κοινῶν, ἐν ἧ τὸ ἀτομικὸν αἶσθημα εἶχεν οὐ μικρὸν χαλαρωθῆ, τὸ δὲ θυματουργὸν τοῦ συνεταιρισμοῦ πνεῦμα μόλις τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἶχε δυνθῆ νὰ μεταδώσῃ, ὁ Ἰωάννης Τουρλινός συζητῶν καὶ ὑποδεικνύων πολλὰ δυνάμενα διὰ μόνης τῆς κοινῆς ἐνεργείας νὰ πραγματοποιηθῶσιν, ἐν χώρᾳ μάλιστα πεποικισμένῃ διὰ πολλῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν στοιχείων, δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ δικτελῆ ἐντελῶς μεμονωμένος, καὶ εἰς λόγους ἀγαθοῦ περιοριζόμενος. Ἀλλ' ὅτι ὁ φιλόπατρις ἀνὴρ δὲν ἠδυνήθη μέγα διὰ τῆς τῶν ἄλλων συμπράξεως νὰ κατορθώσῃ, ἠθέλησεν αὐ-

τὸς μακρὰν πάσης παρεξηγήσεως νὰ ἐκτελέσῃ ἀποθνήσκων, συνελεύων ἡμᾶς οὕτω διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος μετ' ἑαυτοῦ καὶ ἐπιστραγγίζων διὰ τῆς πράξεως, ὅτι ὁ ἀγνός καὶ ἀπέριττος λόγος δὲν ἔπαισι ὑποδεικνύων.

Ἐν τῇ σταθερᾷ αὐτοῦ καρδίᾳ ἐκαλλιέργει ὁ σεβάσιμος τὸ εὐγενὲς τῆς εὐγνωμοσύνης αἶσθημα. Οὐδέποτε ἐλησμόνει, εἰς πατῆρ τῆς πεφωτισμένης αὐτοῦ διανοίας ὑπῆρξεν ὁ ἄνηρ ἐκεῖνος, πρὸς ὃν καὶ σύμπαν τὸ ἔθνος ὄφειλεν ἀθῖον εὐγνωμοσύνην. Ἐν ᾧ δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην ταύτην τὸ ἔθνος οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἰδιαίτερα Πατρίς, ἥ; ὑπῆρξε τὸ ἀληθὲς σέμνωμα, ἐπὶ πεντηκονταετίαν ἀνέβαλε νὰ ἐκδηλώσῃ, τῷ Ἰωάννῃ Τουρλινῷ ἐπεφυλάσσετο ἡ ὑψηλὴ τοῦ ἔργου τιμῆ.

Καὶ ἰδοὺ σήμερον ἐν συγκινήσει πάντες ἠκούσαμεν, ὅτι ἐκτὸς πολλῶν ἄλλων ἀγαθοεργῶν βουλῶν ποσὴν σπουδαίαν διὰθεῖται ὁ μακαρίτης, ὅπως ἐν τῷ κεντρικώτερῳ μέρει τῆς πόλεως Κερκύρας ἀνιδρυθῆ Ἀνδριάς εἰκονίζων τὸν ἴδιον αὐτοῦ πνευματικὸν πατέρα καὶ εὐεργέτην, τὸν περιούσιον Διπλωμάτην, τὸν Πατέρα τῆς Ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος, τὸν Κυβερνήτην Ἰωάννην Καποδίστριαν. Ἐάν δε, ἀδελφοί, ἀναλογισθῶμεν ὅτι τὸ ποσόν, ὅπερ ἐπὶ τῷ ἱερῷ τούτῳ σκοπῷ διαθέτει ὁ μακαρίτης, εἶναι πρῶτον πολλῶν τοῦ βίου αὐτοῦ στερήσεων, ἡλικίας φιλοπονίας καὶ παρεξηγουμένης πολυλακίαις αὐτῆς οικονομίας, εἶναι ἀδύνατον ἢ καρδίᾳ ἡμῶν συγκινήθεισά νὰ μὴ ἐκχύσῃ δάκρυα ἀγάπης πρὸ τοσοῦτου προσφιλοῦς καὶ ὄγνου συμπολίτου.

Εἴθε τὸ παράδειγμα αὐτοῦ μιμηθῶσι καὶ ἕτεροι, πολυτάλαντοι ὄντες καὶ μὴ ἔχοντες ἀνάγκην ἰδιαιτέρων στερήσεων· εἴθε ἡ μεγάλη αὕτη καὶ τιμητικὴ πράξις χρησιμεύσῃ ὡς σπινθὴρ πρὸς ἀνάφλεξιν καὶ ἐτέρων καρδιῶν· εἴθε ἴδωμεν ἀπονευόμενον τὸν δικαίον τῆς εὐγνωμοσύνης φόρον καὶ πρὸς ἕτερον ἔνδοξον τῆς Κερκύρας τέκνον καὶ πρὸς τὸν πνευματικὸν τῆς Νήσου καὶ τοῦ ὅλου ἔθνους εὐεργέτην, τὸν Φιλέλληνα Γύλφορον. Εἴθε τὸ ζωηρὸν τοῦτο παράδειγμα τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας ἐξεγείρῃ ἡμᾶς τοῦ ληθάργρου, προσδοκῶντας τὰ πάντα ἐκ τῶν κυβερνητικῶν ὀνήσεων καὶ ληθμονοῦντας, ὅτι αἱ σήμερον Κυβερνήσεις ἐκ τῶν σπλάγγων τῶν ἀτόμων ἐξερχόμεναι, τὰ αἰσθηματικὰ τῶν ἀτόμων ζωηρῶς πάντοτε εἰκονίζουσιν. Εἴθε τάχιστα ἴδωμεν τὴν τιμὴν τῆς Κερκύρας ἀνυψουμένην ἐν τῇ δόξῃ τῶν μεγάλων αὐτῆς πολιτῶν καὶ δειξόμεν, ὅτι λατρεύομεν τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἀρετὴν, ἀρ' οὐ λατρεῖν προσφέρομεν ἐξαιρετικὴν πρὸς τὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀφθαρτον τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἀρετῆς Φῆμην. Εἴθε καταστήσωμεν διὰ τῆς Τέχνης δημοτικὴν καὶ τοῖς πασι προσφιλῆ καὶ λυσitelῆ τὴν ἐπιβύλλουσαν ὄψιν τῶν μεγάλων ἡμῶν πολιτῶν, ἔχοντες αὐτὴν διὰ πικρῶς φίλια καὶ ἡμετέρου ὑπολήψεως, ἐπιθεωρητὴν τῶν ἡμετέρων πράξεων, ἐπικινετήσα δὲ καὶ ὀδηγὸν τοῦ ἡμετέρου βίου. Οὕτω θὰ γινώσκωμεν κἀλλιον ὁποῖο ἐσμέν, καὶ ὁποῖο πρέπει νὰ ὦμεν. Οὕτω θὰ ἀναφλέξωμεν ζωηρότερον τὸ τῆς τιμῆς ἅγιον αἶσθημα καὶ πρὸς τὴν νέαν γενεάν, πρὸς ἣν καθῆκον ἔχομεν νὰ παραδώσωμεν ἀνημέμενην τὴν εὐεργετικὴν τῆς προσόδου δάδα. Οὕτω τέλος θὰ ὦμεν πεπεισμένοι, ὅτι καὶ τοῦ Ἰωάννου ἡ καρθονικὴ ψυχὴ ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ φιλοτιμίᾳ ἀπομιμήσει θὰ χαίρῃ, ἐν οὐρανοῖς ἀπολαύουσα τῆς ἱκανοποιήσεως ἐκείνης, ἥ; δὲν ἠξιώθη ἐν τῷ προσκαίρῳ αὐτῆς βίῳ.

Ἐν Κερκύρᾳ, τῆ 20 Ἰανουαρίου 1878.

Τυπογραφεῖον Η ΙΟΝΙΑ.

40. 7. 1878

Αρ. Εἰδ. 575 VI 101

